

ТРГОВИНСКИ ГЛАСНИК

ОРГАН БЕОГРАДСКЕ ТРГОВАЧКЕ ОМЛАДИНЕ

ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН
СЕМ ПОНЕДЕЛНИКА
И ДАНА ПО ПРАЗНИКУ
СТАЈЕ ЗА СРБИЈУ:
ЗА ГОДИНУ ДИИ. 24.
ЗА АУСТРО-УГАРСКУ
КРУНА 30
ЗА ОСТАЛЕ ЗЕМЉЕ
ФР. 30.
РУКОПИСИ СЕ НЕ ВРАЂАЈУ
ЈЕДАН БРОЈ 10 ПА.

БРОЈ 119.

БЕОГРАД, СРЕДА, 4. ЈУНА 1914. ГОД.

ГОДИНА XXIV.

Капитулација у ослобођеним областима.

У времену од анексије па на овамо поједини представници европских држава предузели су овда онда, и такве поступке, које би могле издржати критику само тако, ако се претпостави да капитулације, које је Турска раније закључила, важе у новим крајевима и после извршене анексије. Тако на пр. тражили су страни конзуларни агенти у Скопљу, да им се дозволи увоз без царине и онда кад не постоји реципроцитет; енглески конзул у Битољу интервенисао је у корист једног свог поданика, и ако тој интервенцији није било места; и т. д.

Одмах да нагласимо, да нас овакве појаве јако изненађују: једно због тога, што њих предузимају људи, који по свом позиву морају знати, да су, извршеном анексијом, капитулације угашене, друго пак због тога, што је, чини ми се, наша влада, недовољно енергично реагирала на ове поступке.

Питање: да ли капитулације које је Турска закључила важе у ослобођеним областима или су угашене, само по себи је просто и у науци и пракси неспорно.

По општим у науци Међународног Права усвојеним принципима за анектиране области престају важити међународни уговори које је закључила држава цедент, и на место њих долазе међународни уговори државе сукцесора.

Пренето на наш конкретан случај ово правило гласи: са извршеном анексијом у нашим новим крајевима престају су важити међународни уговори које је закључила Турска, и њих су заменили међународни уговори које је Србија закључила.

Ово правило важи за све међународне уговоре, па и за капитулације. За ово последње тим пре, што је, са увођењем наше државне власти у те крајеве, отпао сваки *raison d'être* за опстанак капитулације.

Капитулације се јављају као потребне у односима између хришћанских и нехришћанских одн. у односима између цивилизованих и нецивилованих држава. Основ за њихов опстанак лежи у томе, што се верује, да те нехришћанске одн. нецивиловане државе не нуде довољну гаранцију поданицима цивилизованих држава који су тамо настањени одн. који се својим пословима тамо задржавају. И кад на место државне власти једне нехришћанске одн. нецивиловане државе, дође државна власт једне цивилизоване државе, која нуди довољну гаранцију странцима у њој настањеним, онда самим тим отпада сваки разлог за даље постојање капитулација.

Међународна пракса придржавала се увек до сада овога прин-

ципа. Тако на пр. Румунија је укинула капитулације са објавом независности, 1877 године; А. Угарска је укинула капитулације у Босни и Херцеговини одмах по окупацији ових српских земаља; у Алжиру и Тунису укинуте су капитулације 1830 год. 1883-4 год., кад су овде уведене француске власти; и т. д.

Један од представника страних држава у Скопљу изјавио је, да капитулације у нашим новим крајевима имају да важе све дотле, док Србија званично не нотификује свима државама њихов претанак.

Није нам познато на чему дотични представник оснива ово мишљење, — али, чини нам се, оно не може издржати критику. Нотификација анексије, коју тражи Међународно Право, потпуно је довољна, јер садржи у себи и све остало. Кад једна држава нотификује, да је извршила анексију извесне области, онда је за све треће државе јасно, да је самим тим у тој анектираној области угашен правни поредак државе цедента, и да је на место њега дошао правни поредак државе, сукцесора, — нотификација да је ово наступило непотребна је и не тражи се.

И баш због тога, што једном представнику страних држава не може и не сме бити непознато ово правило, нас морају изненадити појаве које су се десиле; као год што нас изненађује и то, кад наша влада недовољно енергично реагира против таквих поступака, којима се жели Србија да обележи као нецивилована држава.

М. Тодоровић.

Шта ће бити ваш син?

(САВЕТ РОДИТЕЉИМА)

Једно од најважнијих питања, о коме треба родитељи најозбиљније да размишљају, јесте *избор занимања* њиховог сина. Од правилног или погрешног решења овог питања зависи будућност њиховог детета.

Многи је младић унесрећен за цео живот само зато, што је изабрао занимање, са које није имао подобности или које није волео. Зло је кад ко доцније каже: „требао сам да будем то и то“, јер погрешан избор занимања значи промашен циљ у животу. Родитељи треба да се чувају: „мој син мора да буде ово и ово“, да на силу нагнају сина да избере занимање, које су они себи у главу увртели. Многи синови морају учити веће школе, јер је и отац учинио такве школе, а понеки син каквог занатлије мора ићи на занат да би продужио очеву радњу.

Никако не треба приморавати сина на занимање, за које нема нити подобности, нити наклоности и воље, јер никад неће постићи много и неће се осећати срећним. Треба знати да је љубав према извесном занимању онде, где има за то спо-

собности и воље. Без тога се постиже само нешто осредње, а у нашем времену, када је развијена најјача борба за опстанак и утакмица, сваки мора тежити за тим да у свом послу буде најбољи, па да може успевати.

Није главно то, коме сталежу ће припадати ваш син, него је стало до тога, да се у свом послу усаврши. У сваком сталежу и занимању, било да је ко занатлија, трговац, научник, чиновник и т. д. може бити сваки користан члан људског друштва, може напредовати, обезбедити будућност и наћи задовољства.

Често пута је врло тешко одредити, за које је занимање ко најподобније. Родитељи треба о томе да се израна обавештавају, зашто има различних начина и путова.

1. *Посматрајте вашег сина у игри!* Познато је да се још у детињству у игри може сазнати ко ће шта бити доцније у животу. Ако дечак привлачи пажњу другова и околине било певањем, или цртањем, причањем, или дељањем дрвета и т. д., знак је да за то има дара.

2. *Пазите на то, чиме се ваш син у слободном времену најрадије забавља!* Многа деца граде оно што воле тако савршено, да им се дивимо. Ако се дете нечим често и врло марљиво бави знак је да има за то наклоност и вољу. Ово је појав који нам даје правац за решење избора занимања. Ако се на то пази, у већини случајева ће се погодити прави пут и син ће се упутити на оно занимање, за које је. Онда ће вршити и своју дужност радо и учење ће му ићи лако.

3. *Трудите се да дознајте, да ли ваш син има више склоности на практично или научничко занимање!* Посматрајте да ли радије куца чекићем или струже, или у башти сади и копа, или се радије бави умним радом и од јутра до мрака је с књигама. По неко дете је такорећи рођено за школу и воли умни рад. Таквом детету су права супротност они, којима пада умни рад тешко а имају умешну руку, практичан смисао и умеју вешто да се протурају кроз свет. Ако син, има подобности за практично занимање, водите га у радионицу, фабрику и изложбу и мотрите којим стварима и занимањима указује највећу пажњу.

4. *Не одлажите до последњег часа решење о томе, шта ће бити ваш син!* Још на крају основне школе може за многу децу рећи за што су најподобнија. Кад дечак има 13 или 14 година, кад сврши од прилике 4 разреда гимназије, мора се решити питање, да ли ће продужити гимназију и затим ићи на универзитет или коју академију, или ће отићи на занат.

Многи родитељи јако желе да им син буде нешто више од њих, и противу тога нема нико ништа. Али је погрешно ако отац безуслвно остаје при томе, да син

учи више школе. Разуман отац се не пита које занимање одговара његовом положају у друштву него за што да је син побожан и на ком послу ће показати највећи успех и бити најсрећнији.

Овде је умесно ставити питање: *кад родитељ треба да највистићу помисао, да му син учи влике школе?*

1. *Кад син није снажног телесног састава.* Дечаки, који имају нежно и слабо тело, који су слабих живаца и с маном срца, нису за учење у већим школама. Њихова болест ће се погоршати многим учењем и неће моћи бити у стању да издрже напрезања и узбуђења, која прате многи и тешки испити.

2. *Кад је њихов син слабо обдарен.* За веће науке је оно дете, које има и веће умне способности. По неки отац се теши тиме, да ће се способности с временом, доцније, развити. Но пословица вели: „дан се познаје од јутра.“ Тупа глава никад не даје доброг мислиоца. Пошто веће школе не могу своје захтеве да смање, то на њих нека иду они, који показују већи успех.

3. *Кад материјално стање родитеља не допушта.* При избору занимања не сме се превидети имивно стање оца. Кома пада тешко издржавање, и ко мора због већег школовања да изложи своју породицу гладовању и оскудици и да занемари осталу децу, онда је боље да син не учи веће школе.

Многи родитељи потцењују занат и изглед за напредовање и успех у њему. Врло је лепо писао недавно немачки лист „*саксонске занатске новине*.“ „Мањи чиновници, учитељи, осредњи трговци и сви који знају сталну службу, па и саме занатлије, мисле, ако син с почетка доноси добре оцене из школе, да је обдарен и да је штета да учи занат. Такав син мора учити велике школе и бити чиновник. Ако се доцније покаже да се напредује довољно, онда се треба и даје у трговину, ако ли је и ту слаб, тек се најпосле даје на занат. Ну савсим је погрешно мишљење да је потребно мање интелигенције и знања за изучавање заната. Цела је истица, да се интелигентном младићу, који истрајно ради на усавршавању у свом занату, лакше и пре отвара изглед на успех у животу него у другим занимањима. Таквом младом човеку не треба велики капитал да постане занатлија и нема много да рескира...“

На крају овог чланка још и одговор на питање: *Шта да буде ваш син?* На првом месту нека буде правичан, добар и уопште поштен човек! То је главно, а кад поред тога има чврсту вољу и зна шта хоће, остало само по себи долази и то лакше, него што многи мисле.

Крста Јонић.

ЦАР НИКОЛА У КОНСТАНЦИ.

Здравица краља Карола и цара Николе.

Констанца, 2. јуна

Румунска Телеграфска Агенција јавља, да је на синоћном свечаном ручку, краљ Карол напио следећу здравицу: Са искреном радошћу поздрављам долазак на румунско земљиште, Вашег Царског Величанства, Њеног Величанства Царице и узвишене царске породице. У том срећном догађају, ми видимо нов доказ осећаја пријатељства, које ми је Ваше Величанство посведочило већ од толико година на тако дирљив начин. Успомена на ласкав и дирљив дочек Вашег Величанства при моме путу у Русију, остаће ми неизгладљива. Исто тако, нећу никада моћи заборавити посету царске флоте у приштаништу Констанце ни посету великог кнеза Николе Михајловића, из чијих сам руку примио палицу маршала руске војске, за успомену на братство војскака, запечаћено на бојном пољу у Бугарској под владом вашег незаборављеног деде.

Све драгоцене залогe интереса и симпатије према нама, могу само да инспиришу у срцима свих Румуна а нарочито у моме срцу осећаје највеће благодарности и да допринесу стварном учвршћењу још тешњих односа, који су срећом и иначе одлични између Русије и моје земље.

Племенита и благодарна иницијатива, Вашег Величанства за установу хашке конференције мира, сигурна је гаранција, да Ваше Величанство цени услуге, које је Румунија учинила у корист европског мира за време догађаја, који су се развијали прошле године на Балканском Полуострву.

Румунији је сталан и непроменљив циљ да допринесе одржању равнотеже и сталности срдачних односа између свију држава, општем и добродошлом миру, који једини може им допустити да остваре напредак коме теже. Из свег срца желим добродошлицу Вашим Величанствима и благодарим Његовом Величанству Цару на свима малостивим пажњама према мојој

земљи, која ће се сасвим придружити жарким жељама за срећу Цареве личности и Његове узвишене породице, за напредак Његове велике царевине, за храбру царску војску, са којом ме везују толико драге успомене.

Живео Његово Величанство Цар Никола!

Живела Њено Вел. Царица Александра Феодоровна.

Цар Никола одговорио је на здравицу Краља Карола овим речима:

Срдачне речи, са којима нам је Ваше Величанство изволело пожелети добродошлицу на румунско земљиште, дубоко су ме дирнула.

Јако пријатељским традицијама, које су сједињавале обе наше земље, везама које су нас и раније везивале, још су тешње везане славним заједничким успоменама и личним пријатељством.

Срећан сам, што видим данас остварену жељу, која ми је одавно била на срцу, а та је да могу усмено да изјавим Вашем Величанству у Његовој земљи пријатељске осећаје, које према њему гајим.

Под владом Вашег Величанства, Румунија се уздигла и дошла до знатног развића.

Нигде на другом месту, постигнути резултати Румуније, нису наишли на искреније задовољство но у Русији, где је од вајкада све научено да узима жива учешћа у судбини суседних једновераца.

О тој струји симпатија, које у себи носе руска срца према нашим пријатељима, Румунима, Њихова Краљевска Височанства румунски престолонаследник и престолонаследниковица могли су се уверити, приликом своје посете, коју су нам учинили и која нам је учинила велико задовољство.

Ослањајући се на узајамну симпатију оба народа, пријатељство Румуније и Русије одговара у исто време и историјским традицијама и интересима обе суседне земље. У солидарности ових интереса ја видим залогу са срећно развиће односа пријатељства и доброг суседства.

Ваше Величанство изволело је навести спасоносно дејство мирољубиве политике. Нарочито ми је

пријатно, што ми се дала прилика да одам поштовање добродошлом упливу, који је у последне време извршила Румунија под управом свога краља за дело мира. Ваше Величанство је због тога стекло признање народа и уздигло престиж ваше земље

У нади да ништа неће пореметити мирољубиво развиће Ваше Краљевине, дижем моју чашу, у здравље Вашег Величанства, Њеног величанства Краљице, целе краљевске породице и храбре румунске војске, којој сам се малочас дивео са искреним задовољством и у којој сам ја постао шеф истог пука Расхиори.

Живео Краљ, Живела Краљица.

Писање листова и забављање гостију с домаћином.

Букурешт, 2. јуна.

Лист „Универзал“ коментаришући цареву посету вели: Зашто би одрицали да је у румунској души крвава рана од четрдесет година на овамо. Цар, велики пријатељ мира, који је много прилика показао своје пријатељство према Румунији, покушаће ваљда да излечи ову рану румунске душе, растерујући једини облак који је помрачавао небо пријатељства руско-румунског, уздижући на престо свету правду. То је што очекујемо од великог и моћног цара. Чланак се завршује са узвиком Живо праведни цар Никола.

Јутарњи листови пуни су појединости посете у Констанци неизостављајући ни најмањи догађај. Тако, кад се „Стандарт“ приближио обали, велика кнегиња Олга управила је фотографски апарат на павиљон подигнут на обали, пред којим се налазила краљевска породица. Када се цар искрцао на румунско земљиште салутирао је и узвикнуо „Живела Румунија“. Маса света која је присуствовала дефиловању узвикнула је „ура“ при пролазу петог пука, који је прошле године ушао први у Силестију.

Извештаји гласе, да су више чланова обе владалачке породице одах се братимили. За време дефиловања трупа руски престолонаследник играо се са румунским

принцем Николом. Мале и велике кнегиње заједно су вечерале на ратним лађама. Цар је указивао краљу у свакој прилици нарочиту пажњу. Тако на пр. Цар није никад сео у аутомобил пре но што би краљ сео. У тренутку поласка „Стандарта“, Цар је рекао својим домаћинима до виђења а румунској престолонаследниковици „Гут Вај“ (збогом),

Одлазак царске породице.

Букурешт 2 јуна.

Листови јављају; да када је јуче цар пошао с Краљем, идући у цркву са пристаништа поред пука црвених хусара, краљ је дао знак војницима да вичу „ура“. Затим је Краљ устао у колима и изговорио пуку ове речи: „За успомену на сјајну посету Цара Николе, мога госта, наређујем да ваш пук од данас носи име „Цара Николе Другог“. Цар се подигао са седишта, очевидно узбуђен, загрлио је краља и обраћајући се пуку узвикнуо је „Живела Румунија“. Тај пук гарнизонира у Добричу. Пре повратка на брод „Стандарта“, Цар је заблагодарио министру председнику Браћану на лепом дочеку.

Бечка штампа о значају састанка владалачког.

Беч 2 јуна.

Говорећи о састанку у Констанци, бечка штампа према саопштењима Министарства спољних послова изјављује: да је савез између Русије и Румуније изључен.

„Нова Слободна Преса“ наглашава да је краљ Карол био резервисан а да је напротив руски цар говорио као агитатор.

„Цајт“ вели да су здравице у Констанци пале у очи не само по својим ванредним дужинама и срдачности већ и по заједничком политичком смислу, а тај се састоји у миру и сталној равнотежи. Тиме је признат букурешки мир и одбијена ревизија, а у исто време дато је на знање Бугарској, да у случају њене озбиљне акције за ревизију букурешког мира, не само Румунија, Грчка и Србија већ и Русија радиће против Бугарске. У Констанци није закључен офанзивни савез, али он није ни спре-

ПЛОДНОСТ

РОМАН ОД ЕМИЛА ЗОЛЕ

114

Али у колико се тежина повећаваше сведочећи како детету прија материно млеко, њена пажња према таблицама све више раста. Једном је тежина почела опадати, због дететове болести, и од тога дана мати отпоче с грозничавим нестрпљењем очекивати, кад ће тежина почети да се пење; она је трчала таблицама, да види, показује ли се какав напредак.

Затим, кад отежавање отпоче, она се смејаше од радости, страшно заинтересована цифрама, уверена да је та тежина, та снага извучена из њена тела. Она му је по други пут давала живот материнско осећање пробуди се у њој и процвета цвећем љубави.

— Ако хоћете да га убијете, — рече Матеја, — треба само да му одузмете сису. Погледајте само, како слатко сиса, мили малишан!

Он заиста сисаше врло усрдно. Норина се горко заплака, јечајући.

— Боже мој ви опет почињете да ме мучите... Или мислите, да се ја сад радосно растајем од њега? Ви ме гоните да вам испричам ствари због ко-

јих, кад их се сетим, плачем по целу ноћ. Кад буду дошли да га узму, као да ће ми утробу ишчупати... Шта, дјакле, радујете ли се ви обоје, кад вам ово говорим? Добро је што ме доводите да таквих прилика, кад се ништа не буде могло учинити и кад га будем морала бацити Бог зне где, а ја да се вратим на љубриште, чекајући док и мене метла захвати!

Сесилија, и сама расплакана, загрли је, пољуби дете и опет до ситница стаде развијати своју маштарију о срећи, о лепој собици, у којој ће све троје живети као у рају. Исецати картон и лепити кутије није ни мало тешко. Кад Норина научи овај посао, она ће, као јача, моћи да зарађује и по три франка на дан. Кад оне две зараде пет франка дневно — зар то није читаво богатство, могућност да се дете васпита, да се учини крај свима гадостима и да се заборави на њих? Норина као да се беше уморила, покораваше се, не одговараше.

— Ви сте ме већ збунили; не знам шта да радим; чините како хоћете... Ах, разуме се, за мене би била велика срећа, кад би могла крај себе оставити ово мило дете!

Сесилија се усхити, залпеска длановима, док јако дирнут овом сценом

Матеја рече дубоко истините речи:

— Ви сте спасли њега, а он спасава вас.

У том тренутку уђе у собу висока црна фигура, сухоњава, са строгим лицем, са угашеним очима и бледим устима. Где ли је он видео баш ову дугачку као површно остругану даску с пљоснатим струком и пљоснатим дојкама? И наједанпут он с чуђењем познаде Енглескињу Ему, нимало неизмењену за ових десет година. На њој беше иста хаљина, чинило се, да јој је исто онолико година, и пређашња отвореност и мирноћа нису издали ову странкињу, која није знала чак ни језик земље, где је периодично долазила да се опрости од својих новорођенчади. Сад он познаде и утегнуту кајишима котарицу на суседном кревету, познаде и малу путничку торбу. Она је већ четврти пут рађала у овом заводу за породице, и овај четврти пут она се појавила овде једнога јутра, не јавивши претходно о свом доласку, појавила се на осам дана пред порођај; затим, прележавши три недеље, отправивши дете у Дом за Васпитање, она се спокојно враћаше у отаџбину, седајући у исту лађу, којом је и допловила.

Она се већ спремаше да отиде са својим лаким пртљагом, кад је Норина задржа:

— Ви сте доле платили рачун, ви одлазите?... Пољубите ме, пољубите мог малог.

Енглескиња пољуби, једва додирујући уснама, голу лобању одојчета, с некаквим немаром, осећајући његово топло, нежно тело

— Желим вам срећан пут, — додаде Норина.

— Yes... bonjour, bonjour...

И она отиде, и не погледавши по соби, у којој је преосећала порођајне муке. Матеја, с пређашњом зачуђеношћу гледаше у ову високу девојку, која изгледаше тако нестворена за љубави која периодично долажаше у Француску да се породи између доласка и одласка једне исте лађе. Ко је отац њене деце? Какво је ово сурово срце, с каквом равнодушносту одлази она, остављајући ову на смрт осуђену децу.

— Она ће дотерати до пола тучета, — рече Норина по одласку странкиње. — И пазите, да она чак не учи француски. Ма колико да сам је испитивала, чиме се занима у Енглеској, нисам од ње могла ишчупати ни речи. Ако она, као што кажу, живи у манастиру, то је онда доказ, да се човек може свуда рђаво владати... Њу би требало нагнати да подоји дете, како не би често седала у лађу.

(Нас авиће се).

ман. Састанак у Констанци је манифестација у корист мира и зато ће он бити одушевљено поздрављен од свију пријатеља мира.

„Најес Винер Журнал“ вели да је састанак у Констанци расуло аустријске политике.

ДОГАЂАЈИ НА БАЛКАНУ

(Извештај Српског Пресбирија)

Преврат у Албанији. — Напад устаника на Драч.

Рим, 2 јуна.

Агација Стефани јавља да Алиоти телеграфише из Драча да је напад устаника на варош отпочео у четири сата изјутра и то са три стране. Око 9 сати изјутра погинуо је пуковник Томсон. Мрнари бране само посланства и краљев двор. У првом тренутку се држало да ће варош пасти у руке бунтовника, али су се услови побољшали и постоји нада да ће се варош спасти.

Драч, 2 јуна.

Устаници су јутрос у четири сата напали на Драч. Од тога тренутка непрестано се чује жива пушчана и топовска ватра. Ситуација је испрва била озбиљна али се ускоро извршио преокрет у корист бранилаца вароши.

Кнез се налази на челу бранилаца.

Преврат у Албанији. — Томсонова погибија.

Рим, 2. јуна.

„Агенција Стефани“ има телеграм из Драча у 1 с. 26. м. до подне, да се борба која је јутрос отпочела још продужује. На пуковника Томсона који је изашао до предстраже пуцали су устаници и убили га.

Запетост између Грчке и Турске.

Цариград, 2. маја.

Министар унутрашњих дела телеграфишао је из Мангије да када је отишао из Ајвале, обишао је острва Мошонисија и умирио грчко становништво, па је затим такође посетио Дикили, где је приволео 3000 Грка из срезова Дикили и Пергама да се врате на своја огњишта. Тамо су постављене војне страже. Грчко становништво из Поргама и неколико околних села емигрирало је на Митлену и тада је константовано да је за време њиховога иселења неколико кућа и дућана опљачкано. Издат је налог да се кривци предаду суду. Више опљачканих предмета већ је повраћено.

Министар је конферисао у Соми са валијом који је већ успео да врати неке Грке у Сому, који су или побегли у Смирну, а друге је умирио. Данас ће министар ићи у Пеномен и Смирну а сутра а у Фоку.

Албанска побуна у талијанској скупштини.

Рим, 2. јуна.

У Скупштини је Гали тражио обавештење о догађајима у Албанији. Одаје поштовање успомени на холандског пуковника Томсона, који је умро бранећи нову отаџбину и кнеза. Гали жели да се свака сумња избегне и да однос Италије са арбанашким народом, који се бори за своју независност буду све тешњи. Ди Сан Ђулијано је одговорио, да су услови у којима се налазио арбанашки кнез и садања арбанашка влада знатно били побољшали, када је јутрос изненада искрсао напад противу Драча. Арбанашка влада била се показала расположена, да нам да задовољење за догађај са Муришијом који још није решен

због отпора пуковника Томсона. Да би ускорио решење по томе предмету Алиоти је чинио енергичан корак а он — Сан Ђулијано послао му је био одлучне инструкције, када од једном искрсуше последњи догађаји. Сан Ђулијано је додао, да је телеграфишао Алиоти-у у циљу добијања извештаја и предлога за добијање задовољења, за догађај Муришија, при промењеној ситуацији.

Италијански и аустријски мрнари бране кнежев двор и посланства. Енглеска ратна лађа треба да стигне у Драч данас пре подне и како је енглески адмирал најстарији то ће он командовати међународном флотом. Исто тако очекује се долазак француске и руске ратне лађе. Наша ескадра спремна је у Анкони да иде у Драч када буде потребно.

Сан Ђулијано одаје поштовање покојном пуковнику Томсону, јунаку који је погинуо вршећи своју дужност (одобравање). Влада ће, знајући да је тумач осећаја парламента и земље старати се да се велики интереси Италије не компромитују, па ма какви се догађаји развијали. Влада и парламенат треба да прате догађаје у Албанији мирно и одлучно.

Гоњење Грка се наставља.

Атина, 2. јуна.

У седници, која је одржана да нас по подне министарски савет бавио се ситуацијом. Причитане су разне депеше из Мале Азије, у којима се јарља да гоњења противу Грка не само да се нису смањила већ су повећана толико да задају велике бриге. Грци су гоњени и мучени пред очима самога Талата. Одговор Портин на последњу грчку ноту још није стигао. Ситуација је још непрестано озбиљна.

Бекство кнеза Вида? — Како је извршен напад.

Беч, 2. јуна.

Министарство Спољних Послова до синоћ, није примило потврђење узбуњљивих вести, које је донео лист „Борнале Д'Италија“, о бекству албанског кнеза о другим појединоцима, које су око стигле преко Берлина.

„Нова Слободна Преса“ има телеграм из Драча, да је напад устаника отпочео јуче у 4 и по сати изјутра и да су устаници покушали да продру у варош преко моста који је од вароши удаљен за 300 метара, а који су бранили 800 Малисора, мали број арбанашких жандарма и арбанашки и европски добровољци.

Бекство кнеза Вида?

Беч, 3. јуна.

Из Рима јављају синоћ у 9 сати да узбуњљива депеша „Борнале Д'Италија“ која је датирана из Драча под 1. овог мес. још није потврђена. Надлежни кругови држе да ће напротив кнез Вид успети да одбрани варош од устаника, који су јуче у 10 сати пре подне престали да нападају варош и повукли се. Држи се да ће они напасти варош преко ноћ.

У Риму се држи да се албанска кнегиња са децом склонила на италијанску крстарицу.

Помоћ владиним трупама у Драчу.

Рим, 3. јуна.

Агенција Стефани има вест из Сан-Ђовани ди Медиа датирану јуче у 5 сати по подне, да су 1500 Малисора отишли из Љеша у Драч.

СМОТРА ЛИСТОВА.

Ултиматум.

„Национал Цајтунг“ има под тим насловом уводни чланак, у коме говори о најновијем спору између Грчке и Турске, и уопште данашњим приликама на Балкану, између осталог каже:

Сада се може коначно сматрати, да су престале оне бриге, које су целу Европу мучиле за време дуге болести цара Фрање Јосифа, јер најновије вести из Беча јављају да је седми монарх опет потпуно оздравио, и да ће ускоро поћи у свој омиљени Ишл на летњи одмор. Поновно оздрављење цара Фрање Јосифа као фактора мира, у толико је већи дар судбине, што су ствари на Балкану још и сада у покрету и далеко су од тога, да буду коначно утврђене.

У последњим балканским ратовима, политичка географија знатно је промењена, али је између самих граница још много што шта остало неразбиштено, а нарочито догађаји најновији дана, опет су показали, да има још много извора опасности на вулканском тлу Балканског полуострва, које би могле да поново изазову потрес и националне борбе.

Док између Софије, Атине и Београда траје још увек паљба у штампи јер Бугари не могу да резигнирано ћуте због свог разочарења, докле се запетост између Турске и Грчке сада поново и јако заоштрила. Са сваким даном, са сваким бегунцем, који стиже из Турске, расте у Грчкој све веће и веће узбуђење, а у грчкој Комори у Атини већ је дошло до значајних изјава против Турске, и то до таквих изјава, које су изговорене врло оштрим тоном. Због ових прогона Грка у Турској, атинска влада дошла је у положај, да предузме у Цариграду енергичне кораке, и зато изгледа сасвим вероватно, да је грчки посланик код високе порте, Панас заиста предао Порти ултиматум грчке владе. Све и ако у томе ултиматуму нема нема директне претње ратом, ипак се он може сматрати као доказ, да се ситуација јако заоштрила. Сам грчки министар председник оцењује ову ситуацију као врло озбиљну, те је у грчкој комори поново дао своју изјаву, која ће свакако у Цариграду учинити овај утисак.

Иако постоји опасност, да би се могли прекинути ускоро турско-грчки дипломатски односи, то ипак држимо, да ће се и у Грчкој и у Турској најпре добро промислити о крајњим конвенцијама. Талат-беј турски министар унутрашњих дела, пошто је био у Ливадији да поздрави руског цара, дошао је и у Букурешт, где је настојавао око румунских државника, да их склони на нов тројни савез између Турске, Бугарске и Румуније, али у Букурешту су и сувише опрезни, те су Талат беју лепо се захвалили на овим прикривеним понудама, јер ни мало нису вољни да помажу турске, а нарочито бугарске планове експанзије и реванша. Краљ Карол и његова влада добро знају, да је независна политика за Румунију много скупља него све политике савеза, и да су пријатељски односи наспрам Грчке и Србије најбољи противтег за све могуће покушаје, који би ишли затим, да се промене прилике створене букурешким миром. Зато и Турској неће ништа друго преостати, него да се измире с чињеницама, које је створио рат на Балкану и лондонски уговор о миру.

РЕКЛАМА У ТРГОВИНИ.

— Бранко Ивезић, Берлин —

(4)

При склапању једног илустрованог огласа мора се прво на две важне ствари обратити пажња: Илустрација је средство за циљ. Она треба да скрене пажњу читаоца на инсерат. Није инсерату главно да илустрација буде посматрана, а инсерат (текст) не. Већ треба слика, текст и оквир, ако је какав употребљен, све укупно, заједно да буде у складности.

Какве се илустрације треба да употребе у огласу? Пре свега такве које штампане лепо изгледају.

Инсерент мора обраћати пажњу да хартија, нарочито дневних листова, није за илустрације са финим, нежним нијансама. Нарочито, пак, за наше дневне листове.

У листовима (часописима и сл.) који излазе на сатинираној хартији („Дело“ „Књ“, „Гласник“) може се и аутографија употребити.

За дневну илустрацију је препоручљив т. з. цинкедунг. Таква илустрација добра је не само за рђаву хартију, већ се да употребити и за бољи сатинирани папир.

Ко жели трајан и добар успех да има, мора за свору радњу или извесну робу, нарочито цртеж да створи. *Оригинално је овде све.*

Не треба веровати да ће један оглас дејствовати, ако се утрпају у њ слике медаља са разних изложба или се занесе снимак трговине или фабрике.

„Одол“ не би још ни данас био тако познат, да је произвођач у огласима доносио изглед фабрике, место познате женске главе.

Жели ли се, да се каква нова роба учини брзо познатом, *треба ангажовати кога од уметника — сликара*, да он изради какав пригодан цртеж. Сума која буде за то издата, наплатиће се убрзо многоструко. У осталом, овакви цртежи нису баш тако скупи, како се то лаику чини. Данас постоји — на страни — велики број познатих уметника који су се специјализирали у уметности инсерата и плаката.

Један од наших уметника, г. Драг. Стојановић (Berli, Bergstr. 62.) бави се овим радовима у Немачкој већ неколико година са изванредним успехом. Писац од свег срца препоручује овог младог уметника нашим трговцима.

На први поглед не може се веровати, да ови људи — уметници, које трговац обично сматра за непрактичне, могу бити од какве користи у чисто трговачким стварима. Често се верује да уметник неће знати, умети да изради лепо поверени му посао, јер он нема појма о роби, за коју се реклама чини, нити он што разуме о њеној вредности.

Баш зато, што уметник не разуме много о тој роби, може он себе боље ставити у положај публике, које детаљно познаје робу и због тога, чешће ради какве споредности заборавља на главно.*)

Слика и текст морају једно другим одговарати и као допуна једно другом служити. Разуме се није увек лако везу између текста и слике тачно извести. Никакав пак, рад не обећава већу награду, но размишљање, но умни рад на овом предмету.

При избору слике, мора се водити рачуна и о средини, на коју се обраћа инсератом. Човек се интересује више за ову, жена за ону слику. Радник ће

*) Штета је што због техничких тешкоћа није могуће изнети неколико угледних илустрованих инсерата. Одабрани пример би био најбољи уџбеник.

се интересовати више за какву слику на коју професор готово неће ни обратити пажњу.

Није непрактично у инсерату донети портрет какве познате личности. Разуме се мора се пазити на такт. Неће се на пр. имати никаквог успеха, ако се портрет Доситијев злоупотреби у реклами о крему за ципеле.

Такође се мора пазити, да портрет буде познат читаоцима, којима је оглас намењен. Због тога се морају познате карактер главе бирати (Вук, Бранко, Бирчанин и т.д.).

— Наставиће се —

ДНЕВНЕ ВЕСТИ.

Одлагање скупштинских седница.

Седнице Народне Скупштине одложене су до суботе, 7. овог месеца. На овој седници решаваће се о извештају верификационог одбора.

Нов народни посланик.

Верификациони скупштински одбор предложио је, да се на место г. Јермије Живановића, народног посланика, који је положио оставку на мандат, позове за посланика г. Никола Марковић, судија из Неготина.

Оставка на мандат.

Г. Михаило Јовановић — Делић, народни посланик, поднео је оставку на посланички мандат.

Повишење служења војног рона.

Народна Скупштина усвојила је коначно и на другоме читању законски предлог о повишењу служења у војсци са 78 противу 8 гласова. По томе предлогу, рок служења у војсци повећава се за шестомесечаре од шест на дванаест месеци.

Кредит за наоружање.

Народна Скупштина усвојила је коначно на другоме читању законски предлог од 122 милиона динара за допуну наоружања војске са 84 противу 1 гласа.

Закон о бањама.

Народна Скупштина усвојила је коначно законски предлог о бањама са 78 противу 6 гласова.

Ванредни кредит.

Скупштина је усвојила коначно и на другоме читању законске предлоге о накнадним и ванредним кредитима у 1912, 1913 и ранијим годинама.

Дар ученицима.

Г. Димитрије Станчуловић, трг. и члан испитног одбора у Трговачкој Школи Београдске Трговачке Омладине изволео је подарити нам 20 дин. у злату, да за ову суму набавимо одабраних књига и као његов дар поделимо их заслуженим ученицима.

Хвала г. Станчуловићу на пријатељској пажњи према нашој школи.

Добротвор Паланачког Трг. Удружења.

Госпођа Сојка Панчић са својим сунругом г. Војином Љ. Панчићем трговцем из Паланке, да би очували трајан спомен, своје почившем брату односно шураку Трајку Д. Трајковићу, обућару, изволели су га угисати за члана добротвора Паланачког Трговачког Удружења са улогом од сто динара у сребру Удружење им овим путем изјављује своју топлу захвалност а души почишег Трајка нека Бог подари рајско насеље.

Лака му земља.

Продаја стеоних јуница сименталске расе набављ. у Швајцарској.

У недељу 8. ов. мес. Управа Топчидерске Економије продаваће јавним

надметањем двадесет седам стеоних јуница чисте сименталске расе, које је Министарство Народне Привреде пре неки дан набавило у Швајцарској.

Почетна цена за лицитацију је пет стотина динара па на више. Купац се обавезује да ће купљено грло држати за приплод пет година, што ако не учини биће дужан да накнади Благајни Министарства Народне Привреде разлику до 1084 динара, колико просечно стаје једна јуница у месту где је извршена набавка.

Енглески финансијери.

У Београд су допутовали са г. Чедом Мијатовићем, дописником нашега листа из Лондона, представници енглеских банкарских група: пуковњак г. Сертис, пређашњи енглески војни аташе у Цариграду и Атини; лорд Морфет и А. Тукер, пређашњи генерални конзул Србије у Лондону. Они су дошли да понуде српској држави зајам од милион фунти стерлинга (25 милиона динара).

Енглеске финансијере примио је г. Пашић у Министарству Иностранних Дела. Са енглеским финансијерима допутовао је и г. Хана, хидротехнички инжењер, који ће у име енглеских банкарских група поднети понуду Влади за исушивање Мачве и за дренарање Годоминског Поља.

Крађе у Београду.

Звонимиру Атанасијевићу, трг. агенту, украден је 2. овог месеца буџелар из цера, за време док је седео код „Руског Цара“. У буџелару је било 600 круна у новцу. Истрагом је утврђено, да је ову крађу извршио Драгутин Миловановић, спољни момак. Њега је квартал варошки притворио и он је дело признао.

Непознато лице 1. овог месеца ушло је кроз отворен прозор у стан г. Милана Туцаковића, генералштабног пуковника, у Крунској ул. бр. 69, и извршио крађу накита, у вредности 900 динара.

Покушај тровања.

Зорка Николић ученица учитељске школе, кћи Косте Николића, учитеља из Алексинца, са станом у Видинској ул. бр. 24. попила је извесну количину растворене соде, у намери да се отрује. Узрок покушају тровања је љубав.

Верење.

Г. Милутин С. Мијатовић, трг. овд., редован члан нашег Удружења, верио се је са госпођицом Зором Ђерком г. Светозара Бојиновића бравара овд. Наша искрена честитања.

ПОУКА.

Како ћемо сачувати децу од нервозе?

Ниједна болест није данас толико раширена као нервоза. На жалост она се често јавља још у доба детињства, а нарочито ја доста велики број нервозне деце у школи, и тај број из године у годину расте.

Нервозан ђак се познаје по овоме: он се лако узбуђује и у покретима је нагао; тешко му пада да седи мирно и непрестано мења положај тела и места. Он се плаши мрачне собе и ако што јаче лупи, трза се; преко мере је плашљив и збуњује се. Он се противи речима и упоран је. При писању пише слова час крупна час ситна, некад збијено некад развучено, или више или ниже линије; његова пажња брзо попушта и тешко му пада да прибегне мисли. И после незнатног умног рада мучи га главоболја. Нервозно дете нема здрав, дубок и миран сан, снови га узнемирују, често се буди уплашено и у јутру се не осећа окрепљен, већ двојним уморан.

Многа су деца нервозу наследила било од оца или од матере, или од обоје. По Дг. медиц. Ајленбургу су 10% од ове деце наследила нервозу.

Али у много већем броју случајева код деце долази нервоза услед погрешака и заблуда у телесном, умном и моралном васпитању. Ова врста нервозе може се излечити за сразмерно кратко време, ако се строго и с љубављу буде поступало с децом.

Стога се препоручује родитељима, да јачају, живце своје деце, како би била у стању да дају отпора. Нека се с тим не оклева дотле, докле се покаже живчана слабост. И овде је боља прехрана него лечење. При томе се морају имати на уму ових пет тачака: *храњење, одевање, очвршћавање, правилно уређење одмора и рада и васпитање. Дете ваља хранивати разумно!* Међу узроцима нервним обољевањима деце, одмах после наслеђа на првом је месту погрешно храњење. Примете ли родитељи код детета знаке нервозе, нека у првом реду гледају да поправе начин храњења. Треба умањити употребу меса више него код здравог детета, а главну храну да сачињавају брашна јела, масло, поврће и воће. Један енглески лекар вели, да је каша од зоби најбоља храна за живце и мозак. Тако звана средства за јачање, као „снажна храна“, „јака вина“ и т.д. не смеју се давати деци!

2. *Детету се не смеју давати алкохолна пића и јаки зачини.* Пиво и вино, кафа и чај су за дете нервни отрови. Ваља избегавати и чорбу од меса и свако јако посољено, кисело и љуго јело.

3. *Дете треба навикавати на свакодневно телесно вежбање.* Овде долазе на првом месту шетње и игре у пољу. Нервозна деца не смеју, да предузимају сувише далеке шетње и морају се добро чувати од претераног спорта. Никако се не смеју напрезати до заморености.

4. *Детету треба доушћивати да се добро испава.* За време спавања мозак и живци мирују и луче се материје које проузрокују умор. Нервозном детету ваља дозволити поред ноћног спавања још и у подне 1 до 1 и по сат спавања.

5. *Дете ваља очвршћавати.* Његову кожу ваља хладним трљањем и ваздушним и сунчаним купањем учинити што више неосетљивом наспрам утицаја времена и промене температуре. Само се треба чувати претераности у очвршћавању. Ако је дете нервозно, малокрвно и слабуњаво, трљање хладном водом и хладне тушеве треба да замени млака вода (до 30° Целзијевих).

6. *Не доушћивати да се дете сувише умно најреже.* У овом погледу се много греша из честољубља и неразумевања. Тако један дечак, чији родељи имају дубоку кесу, учи више школе, ма да за то нема способности. Пошто такав ђак у школи не напредује с осталима, а школске задатке не може сам код куће да израђује, то има и домаћег учитеља и ради дубоко у ноћ. За окрепљење и шетње не остаје му нимало времена. Девојчица нежног телесног састава и слабог здравља по жељи родитеља мора учити немачки, француски и свирање, ма да су јој слабе телесне и душевне способности. Онда да ли се треба чудити, ако таква деца и поред пилула у којима има гвожђа и осталих хранљивих средстава која стварају крв, бивају бледна све блеђа и у великом ступњу нервозна?

7. *После прележања тешке болести дете треба шћадити.* Нарочито је ово потребно после болести, које јако утичу у централни нерви систем, као што су тифус и дифтерија.

8. *Дете ваља научити на уредности.* Строго уређен и једнак живот, живот рез журбе и изненађења и потреса, строго придржавање времена одређеног за рад, једење, одмор и спавање јесу једно од најпоузданијих средстава противу нервозе. Отуда често повољно утиче на децу склону нервози живот у пансиону, где све иде на сату и избијању звонцета.

9. *Дете ваља да је ведро и весело расположено.* Ништа не јача толико живце, вели Елиот, „као осећај среће“ Ведрина и веселост су за нервозно дете најбољи лек и утичу на њихов умни рад као зејтин на машину. Због веселог расположења ниједно дете није постало још више слабо, али је хиљаде деце оздравило. А котражите летње боравиште за нервозну децу, онда изберите место удаљено. Осећање безбрижности и весело расположење могу се створити у тишини и мирноћи сеоској, далеко од варошке журбе и метежа.

Још на ово троје треба пазити. Прво не говорити пред нервозним дететом никад о његовој болести, јер се тиме она погоршава. Тако дете постаје страховито и бојажливо и губи и последњи остатак моћи да влада собом. Друго: понекад потпуно излече нервозу дужи прекид идења у школу и ослобођење од сваког умног рада, и треће: често пута се излечи нервоза ако се за неко време деца преместе у туђу кућу, а нарочито ако је мати њихова нервозна.

Крста Јонић

Прилози

Српском народном инвалидском фонду Свети Ђорђе.

(наставак)

Београдска Заложна Банка дин. ср. 500. Пок. Алекса Н. Крмановић — за његову четрдесетницу приложила његова сестра, г-ђа Мара М. Савића из Сарајева дин. ср. 50. Пожега — грађани њени са забаве, преко г. Симе Туцовића, свештеника дин. ср. 306. Крушевачко Коло Српских Сестара дин. ср. 500. Госп. Младен Николић, књијар у Крушевцу дин. ср. 50. Г. Влада Поповић, трговац у Крушевцу дин. ср. 50. Госп. Васа Здравковић, трговац у Крушевцу дин. ср. 12. Г. Антоније Мајеровић, окр. економ дин. ср. 12. Г. Стојан Петровић, трговац дин. ср. 12. Г. Владимир Протић, трговац дин. ср. 12. Г. Милан Томић, трговац дин. ср. 12. Од више крушевачких грађана, у ситнијим прилозима дин. ср. 106. Г. Кр. Шеус, индустријалац, о 25-годишњици рада у Вел. Плани дин. ср. 1000. Госп. Андра Ђорђевић (други прилог) дин. ср. 100. Г. Жика Јанковић, трговац с канц. материјалом, од добивене извесне опкладе дин. ср. 40. Г. Михаило Р. Живковић, трговац из Београда, на дан 50-годишњице свога трговачког рада дин. ср. 200. Палилулска Штедионица дин. ср. 100. Господа: Илић, Теокаревић и Петровић, индустријалци из Лесковца дин. ср. 3000. Основна школа на дунавском крају у Београду — ученице преко управитеља школе г. Дим. Пауновића дин. ср. 72. Основна школа на дунавском крају — ученици, преко управитеља школе г. Јована Р. Вуксановића дин. ср. 73. Општина Пехчевска у срезу малешком — њени грађани у ситнијим прилозима дин. ср. 90.

(Наставиће се).

Књижевност.

Српски Књижевни Гласник.

Изишла је свеска за 1 јуни 1914. године, са овим садржајем:

Бачка срећа приповетка, Божо Ло-
рић. — II Погледајте, то су моја деца.
приповетка Вернер ав Хејденстам. —
III Острво доктора мораа, роман (VIII)
Х. Ц. Велс. — IV Песма лудог морнара
песма, Јосип Миличић. — V У лепоти
природе, песма Јосип Миличић. — VI
Трећег маја 1914, И. Секулић Стрем-
ничка. — VII Јован Скерлић, Богдан
Поповић. — VIII О пореклу старих
тројанаца Др. Нико Жупанић. — IX
О „Егмонту“. (крај) Др. Милош Три-
вунац. — X Питање о становима у Бе-
ограду (крај) Др. Светислав Прелић.
— XI Пред спомеником Доситијевим
Павле Поповић. — XII Уметнички пре-
глед: поводом концерта певачке дру-
жине „Цар Урош“ из Урошевца Ми-
лоје Милојевић. — XIII Политички
преглед Европа и Албанија Иностранци.
— XIV Оцене и прикази: Из Балканског
рата, од Сотира Аранђеловића, Др. Ми-
лан Ђурчић. — Квинт Хорације Флак,
од Др. Ђорђа Деро, Др. Веселин Чај-
кановић. — XV Белешке: Прославе:
Окривање споменика Доситеју Обра-
довићу.

Берлин, 2. јуна. — Председник
Рајхстага гроф Шверин озбиљно
је оболео.

Коиенхаген, 2. јуна. — Скуп-
штина је распуштена а сенат је
одложен не неодређено време.

Страна тржишта

Берлин, 31 маја (Трговинска агенција)

Производи			
Пшеница	Мрк	20 80	— 21 10
Раж		17 50	— —
Овас		17 70	— 18 70
Јечам лак		14 30	— 14 60
„ тежак		15 40	— 16 20
Кукуруз		15 40	— 15 70
Пасуљ		23	— —
Ораси		—	—
Мекиње		11 50	— 12
Пшеница за	Јули.	М. 20 07	— 20 10
	Сеп.	19 75	— 19 77
Раж	Јули	17 47	— 17 52
	Сеп.	16 42	— 16 47
Овас	Јули	16 82	— 16 87
	Сеп.	16 02	— 16 05
Кукуруз	Јули	14 50	— —
	Сеп.	14 12	— —

ТЕЛЕГРАМИ

(Извештаји Српског Пресбирожа)

Беч, 2. јуна. — Из Рима теле-
графишу:

„Борнале Д' Италија“ јавља, да
су догађаји у Албанији постали
веома озбиљни. Изгледа, да су
устаници већ освојили Драч. У
борби, која је била врло огорче-
на, погинуло је, поред пуковника
Томсона, још неколицина холанд-
ских официра.

Устаници су на неколико тачака
продрли у Драч. Борбе између
владиних трупа и устаника претво-
риле су се у прави покољ. По јед-
ној доцнијој депеши владине су
трупе готово на свима тачкама по-
тиснуте и устаници су свуда продрли
у варош и заузели је.

Кнез се са својом породицом и
целокупном свитом склонио на
италијански ратни брод. Аустро-
угарски и италијански ратни бро-
дови, који су усидрени у драчком
пристаништу, нису улазили у бор-
бу између устаника и владиних
трупа.

Париз, 2. јуна. — Изгледа да
ће зајам бити типа 3 1/2 од сто,
али још је неодређено време за
које ће се извршити амортизација.
Балканска међународна финан-
сијска комисија данас се састала
службено у Министарству спољних
послова.

Париз, 3. јуна. — Крстарица
„Едгар Кине“ добила је налог да
иде у Драч.

Париз, 3. јуна. — Митуар, ре-
публиканац, изабран је за париског
председника општинског савета.

Софија, 3. јуна. — Бивши де-
легат за турско-бугарски трговач-
ки уговор Гачо Косев наименован
је за начелника Министарства спољ-
них послова.

Берлин, 3. јуна. — Данас су
потписали у Лондону Греј и не-
мачки амбасадор Лихновски ен-
гелеско-немачки споразум о желез-
ници багдадској и Месопотамији.
Постигнут је потпун споразум по
свима питањима. Споразум ће сту-
пити у живот тек по довршењу
преговора са Портом, чије саиз-
вољење је нужно по главним тач-
кама, те се са тога појединости
споразума тек доцније могу
објавити.

све франко Берлин царинено. Царину
за 100 Кгр. плаћа:

Пшеница Мрк. 5 50, овас и раж Мрк.
5.—, јечам за пиво Мрк. 4.—, за хра-
ну Мрк. 1 60, кукуруз Мрк. 3.—, пасуљ
и ораси Мрк. 2.—, мекиње слободне.

Примедба: — — — — —

Коже

Јагњеће Iа 90 кила Мрк. 200—220—
јагњеће I а 70 кила Мрк. 190—195—
јагњеће Iа 50 кила Мрк. 150—165—
јареће Мрк ———— од сто ком.
Овчије 200—210 од сто ком.

Коже не плаћају царину. Подвоз од
Београда до Берлина стаје по Марака
6.50 од % килограма.

Домаћа тржишта

Београд, 3. јуна (Општински суд)

Пшенице нове			
Пшенице	18	—	19
Кукуруз у зрну	13	50	12
Кукуруз у клипу	—	—	—
Јечма	—	—	—
Овса	11	50	12
Ражи	—	—	—
Пасуља бела	—	—	—
жута	—	—	—
Лука	—	—	—
Кромпир нов	15	—	20
Арпаџик	—	—	—
Грожња свежег	—	—	—
Јабука	—	—	—
Крушака	—	—	—
Масла топљеног	—	—	—
Кајмак	—	—	—
Сира	80	—	120
Сланине	—	—	—
Масти	1	30	1 40
Ораха	—	—	—
Салама	5	—	—
Воска	1	—	—
Лоја топљеног	—	—	—
Пекмеца	—	—	—
Шљива сувих	—	—	—
Вина бела	—	—	—
Вина црна	—	—	—
Ракије меке	—	—	—
Ракије љуте	—	—	—
Сена	7	—	9
Кожа овчих	—	—	—
Кожа козјих	—	—	—
Кожа јагњених	1	20	2 20
Кожа јарењих	—	—	—
Вуне праве	—	—	—
Вуне испране	6	50	8
Јаја 100 ком.	1	50	4
Пилућа 1 пар	2	—	4
Пловака 1 пар	3	50	6
Гусака кљуц.	—	—	—
Ђурака	1	20	1 30
Месо говеђе	1	—	—
„ овче	—	—	—
„ свињско	1	30	1 40
Говеда ж. м.	—	—	—
Свиње	90	—	10
Ђумура	—	—	—

Берзе

БЕОГРАДСКА БЕРЗА

од 3. јуна 1914 године

ВАЛУТЕ—НОВАЦ	КУРС					
	ЗА СРЕБРО			ЗА ЗЛАТО		
	ПРОД.	ПОНУДА	ТРАЖБА	ПРОД.	ПОНУДА	ТРАЖБА
ЗЛАТНИК ДИМ. 20						
Златник од 20 дин. највиши	20 77	—	—	—	—	—
Златник од 20 дин. најнижи	20 76	—	—	—	—	—
Златник од 20 дин. средњи	20 77	20 78	20 77	—	—	—
септ. п. и. у.	—	—	—	—	—	—
РАЗНЕ МОНЕТЕ						
Круне највиши	108 15	—	—	—	—	—
Круне најнижи	108	—	—	—	—	—
Круне средњи	108 075	108 15	108 10	—	—	—
Круне за сутра	—	—	—	—	—	—
Круне злато	—	—	—	—	—	—
Марке немачке	—	—	—	—	—	—
Фунте енглеске	—	—	—	—	—	—
Турске лире	—	—	—	—	—	—
Француске франци	—	—	—	—	—	—
ДЕВИЗЕ						
ЧЕКОВИ И МЕНИЦИ						
Беч по виђењу	108 75	108 10	108 05	—	—	—
8 дана	—	—	—	—	—	—
Лондон по виђењу	—	—	—	—	—	—
8 дана	—	—	—	—	—	—
Трист 8 дана	—	—	—	—	—	—
Париз по виђењу	—	108 75	108 70	—	—	—
Лондон по виђењу	—	—	—	—	25 15	—
Берлин по виђењу	—	—	—	—	—	—

	ПРОДА- ТО ПО	ПОНУ- ДА ПО	ТРАЖ- БА ПО	ПРОДА- ТО ПО	ПОНУ- ДА ПО	ТРАЖ- БА ПО
--	-----------------	----------------	----------------	-----------------	----------------	----------------

Хартије од вредности	ПРОДА- ТО ПО	ПОНУ- ДА ПО	ТРАЖ- БА ПО	Задруге:	ПРОДА- ТО ПО	ПОНУ- ДА ПО	ТРАЖ- БА ПО
Срп. Држ. хартије				Аранђеловачке Задруге			85
Дутри, 2% лозови с. ж.	—	120	116	Ваљевске Задруге			—
„ б. ж.	—	—	—	Врањске Задруге			—
Дуван. лоз. лозови с. ж.	—	31	29	Драгачевске Задруге			90
„ б. ж.	—	—	—	Зајечарске			—
Рента 4% од 1895. с. ж.	—	424	420	Јасеничке			—
„ б. ж.	—	—	—	Копоничке			—
Фонд. 5% залога у зл.	—	100	98 50	Космајска, Сопот			—
41/2% зал. 1910 у зл.	—	—	—	Крушевачке			165
Фонд 41/2% обл. Ком.	—	—	—	Књажевачке I коло	55	—	53
Зајам од 1911. године	—	—	—	„ II	55	—	53
Монопол. 5% 1902. год.	—	—	—	Младеновачке			—
Рента 41/2% 1906 са ж.	—	—	—	Нишке за међ. пом. и инт.			—
„ б. ж.	—	—	—	Нишке Српско-Јеврејске			—
„ 1909 са ж.	—	—	—	Обреновачке Задруге			—
„ б. ж.	—	—	—	Окр. Задруге, Лазаревац			—
„ с. ж.	—	—	—	Пожаревачке I коло	120	—	13
„ б. ж.	—	—	—	Пожаревачке II коло	—	—	—
„ с. ж.	—	—	—	Прокупачка I коло	—	—	—
„ б. ж.	—	—	—	„ II и III	—	—	—
„ с. ж.	—	—	—	Ресавске Задруге			80
Акције Новчаних Завода				Рудничке			90
у Београду:				Смедеревске Задруге			—
Емисионе банке				Топличке Зад. I и II коло			—
Прив. Народне Банке	1450	1420	—	„ III коло			—
Банке:				Чачанске Задруге			—
Београдске Банке	—	—	—				—
Београд. банке Меркца	—	—	—	Штедионице:			—
Прометне Банке	—	—	—	Алексинач. Штедионице			212
Трговачке Банке	—	—	—	Ваљевске			—
Грађанске Банке	—	—	—	Варваринске			—
Саобраћајне Банке	—	—	—	Врањ. Акц. Штедионице			—
Колонијалне Банке	—	—	—	Јагодинаске I коло			15
Есконтне	—	—	—	„ II			—
Заложне	—	—	—	Књажевач. Штедионице			—
Заватл. Кредитне Банке	—	—	—	Краљ. Акц.			—
Извозне	—	—	—	Младен. Трг.			70
Месарске	—	—	—	Моравске			50
Н. Бошковића акц. друш.	—	—	—	Наталинчанке			—
Опш. Прив. Банке акције	148	130	—	Нишке акц. I коло			—
Врачарске заложне	—	—	—	Нишке акц. II коло			—
Савске	106	100	—	Обреновачке			—
Грађ. Банке	—	—	—	Пожаревачке			—
Дунавске Банке	—	—	—	Рачанске I коло			180
Српске Централне Банке	—	—	—	Ресавске I коло			110
Дунав. Кредитног Завода	—	—	—	Ресавске II.			—
Задруге:				Ужичке Грађанске			—
Акције: Београд. Задруге	—	—	—	Ђуприске I коло			—
Врач. Задруге I и II коло	—	—	—	Ђуприске II коло			—
Палилулске Задруге	—	—	—	Чачанске			—
Штедионице:							—
Акције:				Удружења:			—
Врачарске Штедионице	—	—	—	Трстеничко Удружење			—
Грађанске Штедионице	—	—	—				—
Палилулске Штедионице	—	—	—	Кредитни заводи:			—
Трговачке Штедионице	—	—	—	Крагујевачки			—
У унутрашњости				Разно:			—
Банке:				Бродар. Друш. акц. 6 1/2			—
Акције:				Грађевинарске			—
Бољев. Прив. Банке	—	—	—	Јајчар. инд. удр. II. Паз.			—
Јагод. Банке I и II коло	—	—	—	Кланчино Друштво			—
Ваљев. Трговачке Банке	125	120	—	Акц. Коњарске Задруге			—
Краг. Трговачке Банке	—	—	—	Летњик. акц. друш. I. к.			—
Крушевачке I и II коло	—	—	—	Лозови Црвеног Крста			19
Младеновачке Банке	—	—	—	Првог акционар. млина			17
Млад. Трг. Кредит. Банке	—	—	—	Рањска фабрика цемента	</		

Панама и друге сламне
шешире чистите само са

Штробином „Strobin“

Сваки шешир мора бити за
3 минута као нов, бео без и-
какве штете по сламу и форму
При куповини строго пазите
на име „Strobin“.

Садржина једног пакета
„Strobin“ довољна је за чишћење
два шешира. Пакује се у
галантериским и бакалским
рамама као и апотекама. Пре-
продавцима велики радат.

Главна продаја за Србију у
радњи

Живана Тодоровића

Краљ. Срп. Двор. лиферанта
Београд - Теразије - Тел. 417.
586 21-60

Купујем АКЦИЈЕ

Дунавског Кред. Заво-
да, Пословне Банке и
Удеоичке Задруге.

Плаћам добро.

Радивоје Дрндаревић
трг, Цветни Трг, телеф. 1235.
1447 36-40

Ко штеди тај има

А највећу камату
својим улагачима пла-
ћа и даје фрај књи-
жицу и марку

СРПСКА БАНКА
у БЕОГРАДУ
у СВОЈОЈ КУЉИ
504 21-60

ОГЛАС

Част ми је извести
п. трговце из Краљевине
Србије, да изволе
послати добивене авизе
са рачунима за робу
која се овде мора ца-
ринити да би избегли
лежарину.

Која је роба оптере-
ћена са повуком мора
се и новац са авизом и
рачуном послати.
У Смедереву.

С поштовањем

Милош М. Бојовић
спедитер

1090 5-15

АДВОКАТ У НИШУ

ДИМ. Љ. ПАВЛОВИЋ

бави се искључиво тр-
говачким наплатама и
парницама. Канцеларија
у Нишкој Кредитној
Банци, телефон бр. 79.
На писма одмах одго-
вара 1070 4-100

ДУНАВСКОМ

КРЕДИТНОМ ЗАВОДУ

потребан је ликвидатор,
који је био у новчаном
заводу; плата према спо-
собности. Ступити може
одмах.

5. маја 1914. год.
Београд
959 9-10 УПРАВА

Пекмезарских казана

за овогодишњу се-
зону најновијег си-
стема имамо више
гарнитура.

ДИМ. НАУМОВИЋ И КОМП.
казанције

1118 2-3

„Терапија“

Модерно сазидао санаторијум за физикално дијетално
лечење у Врњачкој Бањи.

почиње овогодишњу сезону од 15. маја

Санаторијум се налази на најлепшем месту Бање на „Сла-
тини“ окружен шумом и парком, одвојен од прашине и ларме.

Санаторијум има 24 елегантно намештених соба са свима
удобностима, велику салу за ручавање и забаву, два одељења
за хидро-терапију и масажу, три одељења за инхалацију, каде
за купање у обичној и минералној води и одељење за елек-
тризирање.

Сем пансионера у санаторијум ће се примати и сваки по-
сетилац Врњачке Бање на лечење топлим, хладном и минералном
водом хидротерапијом, масажом, електрицитетом, електричним
купањем и инхалацијом, без обзира на стан и храну.

Санаторијум има своје сопствено електрично осветљење,
фабрикацију леда, млекарник, парну перионицу и остале при-
надлежности.

Кујна је првокласна и строго дијететична. — Цене су умерене.

За проспекте треба се обратити на адресу: „Терапија“, —
Врњачка Бања.

1034 6-15

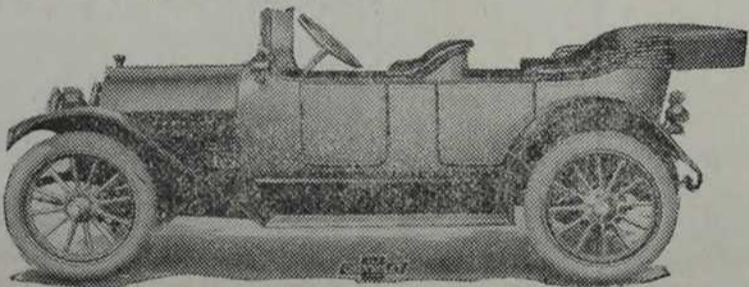
УПРАВА

Удружене највеће Америк. Фабрике аутомобила

Litte Motor Co. Flint Mich Republic Motor Co. New-Jork
Chevrolet Motor Co. Detroit Mich

Дале су у овој 1914. години најсавршенији, најпрактичнији по-
следњи модел Американиских Аутомобила

Chevrolet

Buick Grand

Није потребно објашњавати да су Американиски Аутомобили данас
тако усавршени, да им ниједна европска фабрика не може конкурисати,
и да су за данас Американиски Аутомобили првокласни стога и бриљирају
у сваком погледу испред свију европских фабрика.

CHEVROLET - АУТОМОБИЛ је типа „Торпеда“ за пет седишта,
отворен са американиским кровом који у случају рђавог времена, пот-
пуно затвара цела кола.

БЛОК МОТОР са 4 цилиндера код затворених вентила достиже
јачину до 37 P. S. (коњских снага) са 3 брзине, највећа брзина 70 ки-
лометара на сат.

КАРБОРАТОР (фергазер) уз чувене фабрике „Zenith“.

ЕЛЕКТРИЧНО ОСВЕТЉЕЊЕ са својом динамом и акумулатором
који се сам аутоматски пуни.

КРЕТАЊЕ Аутомобила аутоматско (без курбла) само притиском
дугмета.

ПОТРОШЊА бензина најмање 12—15 литара на 100 километара.
Сви су апарати и шалтери на видном месту врло близу шофера.
Руковање врло лако и сигурно.

За тешке терене, и велике успоне „CHEVROLET“ је од неоцењиве
вредности за наше прилике, јер је моторна снага аутоматски тако при-
купљена да не постоји успон који аутомобил не би са највећом лако-
ћом прешао.

ИЛУСТРАЦИЈЕ на захтев шаљемо бесплатно.

„CHEVROLET“ се може видети свакодневно у нашој електротех-
ничкој радњи.

CHEVROLET MOTOR COMPANY OT NEW-JORK I N. S.

Генерални Заступници за Србију

Нанка и Вуковић, Београд-Теразије

1102 2-10

Биро за техничка предузећа

Коломан Дајч и Комп.

БУДИМ-ПЕШТА, V. Honvedutza 1.

израђује предрачунае и нацрте за подизање предионица,
ткачница, плетионица (Strikereien) фарбарница, фабрике чоја,
канапа, фате, као и предрачунае за све инсталације за пре-
раду памука, вуне, јуте, лана, конопље, свиле и свију тек-
стилних материјала.

Најбоље референције. На захтев шаљемо и нашега
инжињера.

Генерално заспућништво за Србију код Ж. Бра-
чинца и Комп., Београд.

6 11-

Добио сам велику количину

СТОЛИЦА

за кућевну и кафанску потребу,
које продајем по умереној цени.

Миливоје М. Поповић

БЕОГРАД - САВА

ТЕЛЕФОН 250.

1114 1-

ОСНОВАНА 1901. ГОДИНЕ

Капитал . . . . . 1.000.000 круна

резервни фонд 270.000 „

Прва Никшићска Штедионица

Централа у Никшићу — Филијале у Шавнику, Велимљу и Плевљу

Има част учтиво извести, да је решењем своје XIV редовне
главне скупштине од 2. марта ове године и одобрењем Господина Ми-
нистра унутрашњих дела измењен досадањи њен назив, који сада гласи

Никшићска Кредитна Банка

Banque de Crédit de Nikschich

Nikschitser Creditbank.

и да свој досадањи капитал од К. 500.000 повишава на

један милион круна

уписом новог кола од 5000 акција по 100 круна.

Упис акција почиње од 1. маја о. г. како код централе, тако и
свих њених филијала и код:

Београдске Трговачке Банке, Београд;

Српске Банке, Загреб;

Јадранске Банке, Трст;

Црногорске Банке, Цетиње; и

код њених филијала, а врши се по К 20 од сваке акције годишње до
потпуне уплате и изравњања са резервним фондом старог кола, — ко
хоће може и раније уплате извршити.

Банка ће вршити као и до сада све банкарске послове, као:

1. Отварање текуће рачуне трговцима, увозницима и извозницима;
2. Вршиће инкасо како домаћих, тако и страних наплата;
3. Обављаће све врсте чековске радње и девиза;
4. Даваће акредитиве на сва европска и америчка места;
5. Примаће улоге на штедњу и плаћаће на исте 6% (шест од сто)
камате годишње. Обрачун шестомесечни;
6. Вршиће исплате за сва европска и америчка места;
7. Нарочито одељење за све врсте информационих послова.

814 10-10

Са болом у души јављамо сродницима и
пријатељима, да је мој добри и племенити
супруг

† Кристијан Шеус

ИНДУСТРИЈАЛАЦ ИЗ ВЕЛ. ПЛАНЕ

напрасно данас испустио своју племениту душу
у Келну на Рајни, у 60-ој години свога живота
где ће бити и сахрањен.

Велика Плана, 28/10-VI 1914 г.

Дубоко ожалостена супруга Гертруда Шеус са много-
бројном осталом родбином.

1110 2-3

Продаје се

Једна парна вршалица од 6 коњских снага, са дрешом и осталим при-
ором, у врло добром стању;

Један филдинг. мотор американски од 7 1/2 коњских снага, потпу-
нов, још неупотребљен;

Једна стабилна машина од 12 коњских сна-
га, са два цилиндер-
систем „Цвилигел“, у добром стању.
Услови су за купце врло повољни.
Обратити се ДУНАВСКОЈ БАНЦИ, Краља
Петра улица бр. 47. Телефон бр. 147. 1139 1—6

Рада се налази
Кнежев Споменик 3
- ПРЕКО ОД -
Коларчеве Пивнице

6% камате
ПЛАЋА СВОЈИМ УЛАГАЧИМА
Преко 100— дин. књижица и марка **БЕСПЛАТНО**
Српска Централна Банка (Теразије)
499 27—100

ПРОДАЈУ СЕ
због набавке већих машина:
1 Тачдем парна машина са кондензацијом 100 P. S.
1 стојећа парна машина 300 A. 50 P. S. са Колбенши-бером у вези за глајхштромгенератором, 110 Волта;
1 локомотива Волфова са кондензацијом и иберхицером 120 P. S.
2 Глајхштром мотора по 30 P. S. 110 Волта.
Све су машине добро очуване, потпуно исправне и налазе се још у раду у **фабрици Платна** (Раденичка ул. 24) где се могу и видети.
1020 6—10

Изашла је из штампе
Трговачки Законик и Стецишни Поступак
КРАЉЕВИНЕ СРБИЈЕ
протумачени и објављени
одлукама опште седнице и одељења Касационог Суда
СРЕДИО ГОЈКО НИКЕТИЋ

Са додатком: Устројства трговачког суда; Закона о заштити фабричких и трговачких жигова; Закона о заштити мустара и модела; Правила за извршење ових Закона; Декларација, Конвенција и погодаба за заштиту књижевне, уметничке и индустријске својине; Закона о сеоским дућанима; Закона о јавним берзама; Статута и Узанса београдске берзе; Уредбе о превозу путника и робе; Закона о повластицама новчаним заводима; Закона о акционарским друштвима; Закона о радњама и Рударскога законика.

Књига има 35 штампаних табака велике осмине. Одлуке и расписи по свима законима оштампане су из ситница слога испод дотичнога законскога прописа.

Књига стаје у платну повезана 9— динара. Ко пошаље 9 50 дин. добиће књигу о нашем трошку. издавачка књижарница
Маричића и Јанковића
Београд Кнез Михаилова ул.
796 11—20

ЛА-РИСИН КАПСУЛЕ
ЗАКОНОМ ЗАШТИЂЕНО
излечи за осам дана напасац (трипер) и сваку појаву
МУШКИХ и ЖЕНСКИХ БОЛЕСТИ
за желудац сасвим нешкодљиво

Ове су капсуле сасвим угодније и практичније за узимање него слични лекови из иностранства. Дејство ће вас зачудити. Прво-класна стручна признања. Ево једног:

„Радо се одзивам вашем позиву да изјавим, да сам на више стотина болесника опробао **Ла-рисин капсуле** и уверио сам се у њихово изврсно дејство код **гонорое** (цурење), болести у бубрезима, бешики и мокр-ној цеви. После најсавесније експериментације и увек **задовољавајућег успеха најбоље** препоручујем овај лек.“

Paris M. Robert

ЈЕДНА КУТИЈА СТАЈЕ 3 и по ДИНАРА.
Из унутрашњости треба послати 3-80 динара унапред на адресу: Дрогерија „Гуслар“ Београд, па ћете добити препоручено.
Таксене марке не примамо.

ДЕПО ЗА СРБИЈУ ЈЕДИНО
Дрогерија „ГУСЛАР“, Београд
1112 2—30

ПИСАТЕ МАШИНЕ БЕЗ ПАНТИКЕ
НАЈСАВРШЕНИЈЕ СУ И НАЈВИШЕ УПОТРЕБЕН

619 14

ЛОКОМОБИЛЕ
ХАЈНРИХ ЛАНЦ МАНХАЈМ
НАЈЕКОНОМНИЈЕ МАШИНЕ

ЛАНЦ ЛОКОМОБИЛЕ
ЛАНЦ ЛОКОМОБИЛЕ

Заступник **АДОЛФ ШАНЦЕР**, Београд. Тел. 501.
103 17—50

Угљени рудник у Петровцу
ОКР. ПОЖАРЕВАЧКИ

са прибором и земљиштем и кућом зиданом са циглом, покривена са црепом и разне алате за прављење цигле и црепа из фамилијарних разлога продајем под врло повољним условима и за јевтину цену. Мајдан има 10 рудних поља, свако по 100.000 кв. мет. Угаљ је мрки (Braun kohle) врло доброг квалитета. Дебљина правоугаоног слоја износи 2—2.80 мет. Испод овог слога налазе се још други слојеви угља, који нису још тачно испитани. Мајдан је удаљен од вароши само 300 мет. а толико исто и од железничке потрошачке станице. Кућа је на лицу главне улице испод мајдана, и кухежни плац граниче на реци Млави. За ближе извештаје и цену обратити се потписатом сопственику.

Јосиф Јекел
рударски инжењер у Петровцу
1084 2—3

Најбоља француска прскалица
„ИДЕАЛ“

одликована највећим наградама у Лиону (Француска) највећом наградом **Grand Prix** од Министра Народне Привреде

Сва од јаког и чистог бакра, са пумпом — казаном који је зашрафљен и лако се скида, тиме се омогућава потпуно одржавање и чишћење целокупне справе. Запушавање њеног затварача је херметично.

Прскалица „ИДЕАЛ“ је једна од најозбиљнијих и најпрактичнијих справа; њене особине су учиниле да је усвојена од виноделца целог света као најбоља.

ИМА УВЕК НА СТОВАРИШТУ
Заступник и искључиви продавац за Србију
ГЕОЖЂАРСКА ТРГОВИНА
ДИМИТРИЈЕ ЦЕРОВИЋ
Београд — Сава 19—20

КРОЈАЧКА РАДЊА
Стојана Симића и Брата
СПРОЂУ КОЛАРЦА ТЕЛЕФОН БР. 224.
ИЗРАЂУЈЕ
походне и парадне униформе за г. г. официре

Уједно препоручује своје велико стовариште целокупне **официрске спреме**, као:
Хавелока и пелерина свију величина и дужина са капуљачама.
Сабаља прописних и салонских са лафовом главом за све родове оружја и свију дужина каб и подофицирских.
Кајаса и темњак походних (кожних) и парадних (срмених)
Палетушки тврдих службених (металних) за више и ниже официре.
Палетушки механичких службених (од ширита) за више и ниже официре.
Палетушки парадних за више и ниже официре.
Походне капе и парадне шапке.
Калпак од најфинијег астрахана (персијана)
Перјаница, ројте, ешарфе, кокарде парадне и службене.
Златних и сребрних медаља за храброст и ревносну службу.
Споменице из Турско и Бугарско-Српског рата.
Намештање свију декорација и све остале спреме.
1066 4—20

ГЕНЕРАЛНО ЗАСТУПНИШТВО
Воханке и Комп.
преко пута гвожђарнице Ранка Гођевића на Сави, у згради Српске Банке. — Телефон 1876.

ВЕЛИКО СТОВАРИШТЕ
ТЕХНИЧКЕ РОБЕ ЕЛЕКТРОТЕХНИЧКЕ

свих врста зетина по најнижој цени. Кајишева у свима ширинама. Олуке и разних спона за кајишеве. Гвоздених цеви црних и ферцинкованих са свима спонама за исте. Свих врста пакунга и дихтунга. Вентила и славина за воду и пару. Најразноврснијих алата и свега осталог што у ову бранжу спада.

Препродавцима у унутрашњости знатан полуст
1038 5—10

SALVATOR
подпетице од гуме јесу најбоље и најиздржљивије и могу се добити у свима ко-
жарским, обућарским и нирн-
бершко-ситничар. радњама.
Велику продају има Акционарска Кожарска Задруга у Београду. 1948 24—32

ГЛАВНИ ЗАСТУПНИК ЗА СРБИЈУ
БРАЋА М. АЛКАЛАЈ, БЕОГРАД

Установа Трг. Пенз. Фонда

ШУМАДИЈА

Установа Трг. Пенз. Фонда

Прво Српско Друштво за Осигурање и Реосигурање.

Основни капитал Дин. 1,000.000.— у злату

Врши послове осигурања:

1). Људског живота: на случај смрти, на случај смрти и доживљења, на случај инвалидитета са ослобођењем плаћања премија и са рентом осигурава мираз женској и капитал мушкој деци, породицама посмртине и ренте. (Ова се тарифа нарочито препоручује г. г. трговцима).

2). Зграде, робе и т. д. у случају пожара.

3). Стакла у случају лома и разбијања.

Све ове послове врши „ШУМАДИЈА“ по најповољнијим и најлибералнијим условима, које је прегледало и одобрило Мин. Нар. Привреде.

Полисе пожара прима Управа Фондова и Хипотекарта Банка Трг. Фонда као гаранцију при давању зајмова на хипотеке.

Полисе живота прима Министарство Војно као кауцију при женидби г. г. официра.

Сва ближа обавештења даје Управа у Београду и друштвени повереници у унутрашњости.

Стан: Јакшићева улица бр. 8.

892 8-10

„ШУМАДИЈА“ Прво Српско Друштво за Осигурање и Реосигурање

Управник **Др. Зоран Марковић**, с. р.Председник Управе **Коста Др. Ризнић**, с. р.

КОРЕСПОНДЕНТ

српског и немачког језика, који пише на машини, тражи хонорарно место. Понуде слати на админ. овога листа под „Хонорар“.

1136 1-3

ПОТРЕБНА СУ НАМ

2 старија помоћника вична стакларској роби и способна за паковање.

Ступити могу одмах. Стаклар. - порцуланска радња Стојадиновића и Стојиловића, улица Краља Петра.

1137 1-3

425 број телефона је

за нарудбину млевене соли I и II врсте, као и за со, за хлебаре, месаре и рибаре. Пренос бесплатан, цена без конкуренције, израда чиста, испорука брза.

Препоручује Елект. Млин Соли **Владислава К. Петровића**, трг.

1133 1-30

НАШУ ГОСТИОНИЦУ

„ТАКОВО“ у варошици Свилајцу, издајемо под закуп од 1. септембра ове године са свима припадљивим удобностима и салоном. За услове и погодбу обратити се потписатима. Гостионицу дајемо за једну а и за више год.

23. маја 1914. год. Свилајнац

Илија Николић
Михајло Миленковић
трг. из Витежева
ср. ресавски

1091 2-3

ПРОДАЈЕ СЕ

једна половина плаца, који се налази на углу Крунске улице и Проте Матеје улице. Исти део плаца је у величини од 626 кв. метара и налази се на самом углу.

За цену упитати сваког дана од 3-5 час. по подне, госпођу **Даницу** удову Свет Јовановића арт. п.-пуковника. Његушева ул. 53.

1111 2-2

РОЛЕТНЕ ЧЕЛИЧНЕ

„ПАТЕНТ“ за врата од најбољег материјала.

Искључива продаја за Србију код

Томића и Стојадиновићагвождарска трговина
Београд — Телефон 817
711 34-50

КОМТОАРИСТА млађи

потребан нам је.

Писмене понуде упутити

Д. Ђукановићу и Комп.
Београд

1106 4-5

ПОМОЋНИКА

старијег и млађег добро спремних, са добрим препорукама, потребује помодно-мануфактурна трговина **Наума Константиновића** из Шапца.

Ступити могу одмах. Јавити се писмено

1105 3-5

Ново за трговце

Најновија мода за хаљине костиме и блузе и украс за исте је:

Крепон, епонж, веза, шарене свиле рипшева, дугмад, шнале, чипкане и патист крагне, ит.д. На захтев шаље мустре на избор.

Цене за трговце нарочите.

ТРГОВИНА

ИСАКА Ј. МЕДИНЕ
Књаз Михајла 8. Тел. 13-20
1128 2-5

Коњака грчког Коњака француског

у бурадима од 75 и 105 литара, у флашама од 01-1 литара.

Продаје најповољнијом ценом

колонизална радња
Ђорђа Гавриловића
866 БЕОГРАД 6-10

ЖОЛИ

Важно за ДАМЕ

Вечите лепа и млада биће свака дама која се умива

„Jolly“ салуном

Средство за лепоту првог степена. Употребом овог сапуна постиже се више него ма којим кремом; јер „Jolly“ сапун дејствује на лице боље него сви кремове, а садржи у себи и пудера, лечи пеге и лишаје и одржава вечиту нежност коже.

Употребљавају га у целом свету прве тите.

Цена је једној кутији са упутством за употребу 1.— динар.

Искључиву продају за Србију има

Петар Петровић и Беловић
БЕОГРАД

Препродавцима знатан рабат. 159 57-

Јавна благодарност

Мој пок. брат **Душан А. Рељић**, трг. агент, био је осигуран код осигуравајућег друштва „Анкер“,

на Дин. 10.000 ср.

Представник друштва г. Рапапорт, одмах ми је исплатио целу осигурану суму без икаквих одбитака, — на чему му топло благодарим.

Београд, 30. маја 1914. г.

1133 1-1

Вој. А. Рељић

Улоге на штедњу

ПРИМА

САВСКА БАНКА, БЕОГРАД-САВА

Све улоге без отказа исплаћује. Плаћа на улоге 6% интереса годишње, по погодби и више.

Нарочито повољни услови за ситне улоге родитељима који хоће својој деци да осигурају знатан капитал или мираз.

1115 3-

Продавцима Срећака

СРП. ДРЖ. КЛАСНЕ ЛУТРИЈЕ

дајемо најповољније услове за продају

Марковић и Лукић, Београд

1098 3-10

Царинење увозне робе

Моје шпедитерско одељење врши све увозне експедиције брзо и тачно уз скромну награду за труд, исто располаже са најспремнијим снагама, наша овим скрећем пажњу увозницима из унутрашњости Србије.

Радња се налази од 1. маја у мојој кући Босанска улица број 63. у близини железничке станице.

Телефон број 683.

Бео рад, маја 1914. год.

С поштовањем

Миљко Стојковић

комисионер и шпедитер

930 8-15

Фабрика машина Франца Штуца - Nurnberg-Deutschland

Специјална фабрика за модерно постројење млинова система француских турбина од врло велике вредности, као и постројења за аутоматске млинове, млинарске машине, ваљака најновије конструкције, тестера, машина за прераду дрвета, парних машина као и осталих техничких артикала. Повољни услови.

Тражи приступачног заступника 1303 11-16

Београдски Кредитни Завод

извештава своје акционаре да је г. Министар Народне Привреде решењем својим од 14. априла ове год. ТБр. 5705 одобрио измене и допуне у правилима Завода које су донесене на овогодишњем редовном збору акционара.

Ти изменама укинута је тач. 2. чл. 72. друштвених правила, по којој се од чисте добити издваја потребна сума за исплату учесницима по 5% камате на уложу главницу која се свагда 1. јула и 1. јануара исплаћује.

По томе неће се више исплаћивати каматни купон 1. јула и 1. јануара, већ дивиденда, после одржаног редовног годишњег збора, на дивиденди и каматне купоне за дотичну годину.

У Београду, маја 1914. год.

УПРАВА

1108 2-3

Београдског Кредитног Завода

Хотел „Национал“, Београд

до Калимегданског парка и велики степени има најчистију постељу (собе) за преноћиште путника, са врло скромном ценом са по један, два и три кревета.

Точи најбоље Бајлоново пиво у чашама и флашама.

Вино српско и страно одличног квалитета. Кујна домаћа одлична са врло повољном ценом.

Препоручује посетиоцима Београда.

закупац хотела **МИЛАН А. РИСТИЋ**

842 11-30

Хотел Европа, Беч

II Bez. Asperubrückengasse 2.

Потпуно нов реновиран хотел са свим комфортом.

Одличан ресторан.

Јевтине цене.

!! Овде се састају сви Срби !!

924 11-20

ПРАВОГ ШВАЈЦАРСКОГ СИРА

ЕМЕНТАЛЕРА

УСЛЕД ВЕЛИКЕ ПОТРОШЊЕ УВЕК СВЕЖЕГ

САЛАМУ

прве врсте из најбољих домаћих фабрика. Препоручује и за унутрашњост шаље поштом уз доплату.

= Колонијално-деликатесна радња =

Браће С. Илића

БЕОГРАД — ТЕРАЗИЈЕ

ТЕЛЕФОН 469.

1068 5-12